

S K L R M Z T

<i>Ptilidium ciliare</i>	- - - x - - x	
<i>Riccardia incurvata</i>	- - x - - - -	c.ant. det. E.N-B.
" <i>pinguis</i>	- - x - - - -	c.per. det. E.N-B.
<i>Riccia crystellina</i> var.		
<i>angustior</i>	- - x - - - -	det. E.N-B.
<i>Riccia fluitans</i>	- - - - - x	ook in Nordkanal
" <i>glauca</i>	- - - x - - -	det. v.d.W.
" <i>sorocarpa</i>	- - - x - - -	op bietenakker E.N-B.
<i>Scapania nemorosa</i>	- - - - - x -	det. v.d.W.

•

PTILIMUM CRISTA-CASTRENSIS (L.) DE NOT. IN DRENTE

door E. Stapelveld
Biologisch Station te Wijster

Dit jaar was ik in de gelegenheid in Drentse Lariks-opstanden en min of meer natuurlijke bosresten (vnl. *Querceto Betuletum*) ook aan de mossen die aandacht te besteden die ze waard zijn. Een van de aardigste vondsten daarbij was wel *Ptilium crista-castrensis* (L.) de Not. Deze soort is niet nieuw voor de provincie. Dr Beijerinck verzamelde hem reeds in 1923 in de (thans grotendeels verdwenen) bossen van Kremboong (bij Hoozevee), terwijl *Ptilium* aan Prof. v.d. Wijk reeds bekend was uit de omgeving van Borger. Desalniettemin mag hier het grote aantal recente waarnemingen niet onvermeld blijven. Dit jaar werd *Ptilium* op tenminste negen plaatsen gevonden, steeds onder Lariks. Misschien is deze soort in Drente reeds lange tijd algemener dan men denkt, maar mogelijk is hier ook sprake van een subrecente vestiging in de nog betrekkelijk jonge bossen (grotendeels heideontginningen). De vraag of *Ptilium* ook onder andere naalddhoutsoorten voorkomt kan ik momenteel niet beantwoorden, daar mijn waarnemingen in de Staatsbossen zich vrijwel tot de Lariksopstanden beperkten. Talrijke excursies naar de relatief natuurlijke loofhoutbossen rechtvaardigen echter wel de veronderstelling dat *Ptilium* voorkeur heeft voor naalddhout. Geen enkele maal werd hij onder loofhout gevonden, en in alle Lariksopstanden waar *Ptilium* werd aangetroffen is niet of nauwelijks sprake van een menging met loofhoutsoorten.

De negen recente vondsten zijn:

vier maal in het Weerdingerveld (boswachterij Emmen, vakken 1, 24, 27 en 32), één maal in het Noord-Bargerveld (bosw. Emmen, vak 19), één maal in het Borgerveld (bosw. Borger, vak 86), één maal in het Odoornerveld (bosw. Odoorn, vak 65) en meer dan twee maal in de Staatsbossen bij Spier (bosw. Dwingelo, in de vakken 58, 64 e.a.). Opgemerkt dient nog te worden, dat *Ptilium* in de meeste gevallen in plukjes van één tot enkele dm², maar verspreid over het gehele vak voorkomt.

Summary

Ptilium crista-castrensis, a species hitherto very rare in the Netherlands, has recently become more common in the eastern part of the country; nine finds have been recorded in the province of Drente during 1954, all in a fairly young forest, underneath larch. This moss seems to prefer conifers.

BESTUURSMEEDEDELING

Op de Najaarsexcursie werd besloten de excursies in 1955 te houden op 30 April en 1 Mei in de omgeving van Gorssel (Geld.) en op 17 en 18 September te Appelscha (Friesl.) met bezoek aan het Fochteloër veen.